

बजेट वक्तव्य

आर्थिक वर्ष २०७७।०७८

कव्होलासोथार गाउँपालिका

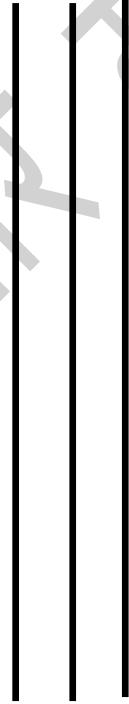
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

मालिङ, लमजुङ

२०७७

कहोलासोथार गाउँपालिकाको आठौँ गाउँसभा (बजेट अधिवेशन) को बैठकमा
मिति २०७७ साल आषाढ १० गते बुधबार गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष श्री
कुमारी मुनी गुरुङ ज्यूले प्रस्तुत गर्नुभएको
आगामी आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को
बजेट वक्तव्य

कहोलासोथार गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
मालिङ, लमजुङ

गरिमामय गाउँसभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु ।

- क्वहोलासोथार गाउँपालिकाको गरिमामय गाउँसभा (बजेट अधिवेशन)मा गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजक तथा गाउँपालिका उपाध्यक्षको हैसियतले विद्यमान कोभिड १९ को विषम परिस्थितिका बीच आगामी आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को बजेट प्रस्तुत गर्न उभिएको छ ।
- यस चुनौतीपूर्ण घडीमा गाउँसभालाई सम्बोधन गरिरहँदा म यस अवसरमा मुलुकलाई संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्रको युगमा ल्याउन जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति श्रद्धाञ्जली प्रकट गर्दछु । राजनीतिक सामाजिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्नुहुने सबै अग्रजहरुप्रति आदरभाव प्रकट गर्दछु ।
- कोभिड १९ महामारीको कारण विश्वभर जताततै संकट र असहज स्थिति पैदा भएको छ । यस महामारीबाट विश्वभर लाखौं मानिहरुको ज्यान गइसकेको छ, लाखौं संक्रमित छन् । यस महामारीबाट संक्रमित भई नेपाल भित्र तथा नेपाल बाहिर जीवन गुमाउनुहुने नेपाली नागरिकहरुका शोकाकुल परिवारजनप्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दछु । उपचाररत सम्पूर्ण दिदीबहिनी तथा दाजुभाइहरुको शीघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना गर्दछु ।
- जनप्रतिनिधिको रुपमा निर्वाचित भई मैले गाउँपालिकाको लागि चौथो वर्षको लागि बजेट प्रस्तुत गरिरहँदा गाउँपालिकाको आर्थिक सामाजिक रुपान्तरण गर्ने विषयमा विविध अवसर, चुनौती तथा जिम्मेवारी थपिँदै गएको महसुस गरेको छु । स्थानीय सरकारको रुपमा स्थापीत भइसकेपछी गाउँपालिकाले विकास तथा समृद्धिको दिशामा हाँसिल गरेको गति, लय र हौसलालाई कोभिड १९ को महामारीले शिथिल पक्कै बनाएको छ तर हामीहरुबीचको ऐक्यबद्धता र सहकार्यले उक्त शिथिलतालाई परास्त गर्दै अँगाडी बढ्न सकिन्छ भन्ने विश्वास लिएको छु ।
- कोभिड १९ महामारीको अन्त्य कहिले र कसरी होला भन्ने अन्याैल व्याप्त रहेको अवस्थामा यस महामारीको रोकथाम तथा नियन्त्रण र महामारी पश्चात सामाजिक तथा आर्थिक क्षेत्रको व्यवस्थापन गर्नेतर्फ हाम्रो प्रयास केन्द्रित हुनुपर्छ भन्नेतर्फ म सजग छु ।
- गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा कोभिड १९ महामारीले सिर्जना गरेको विषम चुनौती, नेपाल सरकारको पन्ध्रौं योजनाको, गण्डकी प्रदेश सरकारको प्रथम पञ्चवर्षीय लक्ष्य, दीगो विकासका लक्ष्य, गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरुले दिनुभएका सुझावहरुलाई मनन गरेको छु । अघिल्ला आर्थिक वर्षको बजेट कार्यान्वयनका सन्दर्भमा हाँसिल गरेका अनुभव, विकासका समसामयीक मुद्दाहरु, नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शनहरु, सहभागितामुलक योजना तर्जुमा अनुरूप बस्तीस्तरबाट छनौट गरिएका योजना तथा कार्यक्रम, वडास्तरिय प्राथमिकीकरण र बजेटसँग सम्बन्धित विभिन्न

समितिहरूको प्रतिवेदन तथा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिलाई प्राप्त रचनात्मक सुझावहरूलाई समेत ध्यान दिएको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

- अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ का लागि प्रस्तावित बजेटबारे संक्षिप्त जानकारी गराउन चाहन्छु । गाउँपालिकाबाट आगामी आर्थिक वर्षमा आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पूर्वाधार विकास, बन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन, र सुशासन तथा संस्थागत विकास सहित क्षेत्रगत रूपमा कार्यक्रम तथा आयोजना छनौट भएका छन् ।
- हाम्रा सामु विभिन्न चुनौतीहरू रहेको भएता पनि विद्यमान अवसरहरूको सदुपयोग र चुनौतीहरूको सामना गर्ने गरी आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरेको छु । यस बजेटका उद्देश्यहरू यस प्रकार रहेका प्रस्तुत गरेको छु :
  - ❖ सफा-स्वच्छ, समुन्नत र नमुना गाउँपालिका निर्माण गर्ने,
  - ❖ आर्थिक समाजिक रूपान्तरणका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरूको विकास गर्ने,
  - ❖ कृषिमा आत्मनिर्भरता तथा निर्यात प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्याउने,
  - ❖ कोभिड १९ महामारीको रोकथाम तथा नियन्त्रण साथै महामारी पश्चातको व्यवस्थापन गर्ने,
  - ❖ सबै वडाहरूको सन्तुलित विकास गर्ने,
  - ❖ समावेशी, सहभागितामूलक र सुव्यवस्थित गाउँपालिकाको निर्माण,
  - ❖ गाउँपालिकाको आन्तरिक सक्षमता अभिवृद्धि र दीगोपना हाँसिल गर्ने,
  - ❖ वातावरण संरक्षण गर्ने ,
  - ❖ गाउँपालिकाद्वारा प्रदान गरिने सेवामा आम नागरिकको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने ।
- यी उद्देश्यहरू हाँसिल गर्नका लागि आगामी आर्थिक वर्षको बजेटका प्राथमिकताहरू देहाय बमोजिम निर्धारण गरेको छु ।
  - १ विश्वव्यापी महामारीको रूपमा देखापरेको कोभिड-१९ रोगको रोकथाम, नियन्त्रण र महामारीपश्चातको व्यवस्थापन, स्वास्थ्य सेवालाई सुदृढ/सबलीकरण गर्ने, खानेपानी तथा सरसफाई गुणस्तर सुधार कार्यक्रम(एक घर धारा कार्यक्रम),
  - २ कृषि तथा पशुसेवा कार्यक्रमहरू, बाँझो जमिन उपयोग, विदेशबाट फर्केका व्यक्तिहरू तथा युवाहरूलाई व्यवसायी बनाउने /रोजगारी प्रदान गर्ने, आय आर्जनका अवसर, रोजगारी तथा स्वरोजगारी सिर्जनामा सहयोग पुर्याउने र गरिबी निवारणमा सुधार ल्याउने,
  - ३ सुरक्षित शिक्षा कार्यक्रम,

- ४ सीपमुलक तालिम, लघु उद्यम विकास कार्यक्रम,
- ५ उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने (ठूला आयोजनाहरूको हकमा चालु आवमा कार्यसम्पन्न नभएका योजनाहरूलाई अगाडी बढाउने)
- ६ सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुर्याउने,
- ७ स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागितामा अभिवृद्धि गर्ने,
- ८ लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि हुने,
- ९ दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद व्यवस्थापनमा योगदान पुर्याउने,
- १० समुदायलाई विपद तथा जलवायु परिवर्तन उत्थानशिल बनाउने,
- ११ स्थान विशेषको संकृति र पहिचान प्रवर्द्धन गर्ने,
- १२ राजस्व परिचालनमा योगदान पुर्याउने,

सभाध्यक्ष ज्यू,

- यीनै चुनौती, उद्देश्य र प्राथमिकताको सेरोफेरोमा रहेर तयार गरिएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्दछु । आगामी आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को लागि कुल रु.३१ करोड ४७ लाख ६२ हजार पाँच सय अठ्तीस रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु । कुल विनियोजनमध्ये पूँजीगततर्फ रु.९ करोड २८ लाख ४७ हजार अर्थात् २९ प्रतिशत र चालुतर्फ रु.२२ करोड १९ लाख १५ हजार पाँच सय अठ्तीस अर्थात् ७१ प्रतिशत रहेको छ । नेपाल सरकारबाट प्राप्त शर्त अनुदानको बढी रकम चालु प्रकृतिका बढी हुने तथा प्रवर्द्धनात्मक तथा अन्य कार्यक्रम चालु खर्च अन्तरगत राखिएकोले चालु खर्चको अंश बढी देखिन गएको हो । आय व्ययको विस्तृत विवरण यसै साथ संलग्न अनुसूचीमा रहेको व्यहोरा निवेदन गर्दछु ।

अब म क्वहोलासोथार गाउँपालिकाबाट विनियोजित क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

- कोरोना संक्रमण फैलन नदिनको लागि क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन, हेल्थडेस्क सञ्चालन, स्वास्थ्यकर्मीको सेवा विस्तार, औषधी एवं उपकरण व्यवस्थापन, रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने कार्यलाई विशेष मध्येनजर गर्दै गाउँपालिकाको प्रकोप व्यवस्थापन कोषमा रु. ५० लाख विनियोजन गरेको छु साथै अन्य क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गर्दा समेत कोरोना महामारीलाई ध्यानमा राख्दै लचिलो हुनसक्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- आर्थिक विकास तर्फको लागि रु. २ करोड ५ लाख ५५ हजार रुपैया मात्र विनियोजन गरिएकोमा बृहत कृषि तथा पशुपालन योजना बमोजिम कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको आधुनिकीकरण र व्यावसायीकरण गर्दै उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी प्रथम चरणमा आत्मनिर्भर र दोस्रो चरणमा निर्यातमुखी रणनीति कार्यान्वयन गर्न कृषि र पशुपालन क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गरेको छु । बाँझो जमिनको प्रयोगलाई प्रोत्साहन प्रदान गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- महामारीको कारण पर्यटन क्षेत्रमा परेको नकारात्मक प्रभावलाई कम गर्न पर्यटन प्रवर्द्धन तथा पूर्वाधार विकासका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- रोजगारीको हकको सुनिश्चितता गर्नको लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम, कामका लागि पारिश्रमिक परियोजनाकै अवधारणा अनुरूप आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्नेगरी मर्मत सम्भार तथा पुननिर्माण कोषमा बजेट व्यवस्था गरेको छु । बेरोजगार तथा विदेशबाट फर्केका युवाहरूलाई सहलगानीमा सीपमूलक तालिम प्रदान गर्न युवा स्वरोजगार कोषमा आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको गुणस्तर सुधार तथा स्तरोन्नती, सूचना प्रविधिमैत्री तथा अंग्रेजी माध्यमको शिक्षा कार्यक्रमको लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्नको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । जनज्योती मा.वि.मा प्राविधिक शिक्षालय व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिँदै रु.१५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- स्थापना गरिएका सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ तथा बर्थिङ सेन्टरहरूको लागि अनिवार्य प्रशासनिक दायित्व, आवश्यक औषधी तथा उपकरण व्यवस्थापनको लागि पर्याप्त बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- लक्षित वर्गहरूको क्षमता विकास तथा शशक्तिकरणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिका फुटबल लिग प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिएको छु ।
- चालु आर्थिक वर्षमा नै गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई उन्मुख गाउँपालिका घोषणा गर्ने लक्ष्य लिइएकोमा विविध कारणले सो घोषणा गर्न नसकिएकोले चालु आवमा सो कार्यक्रमको लागि बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- उल्लेखित कार्यक्रमहरू सहित समग्र सामाजिक विकास तर्फ रु. १ करोड २७ लाख ५० हजार रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु ।
- सामाजिक आर्थिक एकीकरण, उद्योग व्यापारको विकास, पर्यटन विकास, वस्तु तथा सेवा उत्पादन वितरणको प्रभावकारी व्यवस्थापनलाई टेवा पुर्याउने पूर्वाधार विकास क्षेत्रमा रु. ६ करोड ९० लाख ७७ हजार रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छु । पूर्वाधार विकास तर्फ बजेट विनियोजन गर्दा समेत आर्थिक रूपान्तरण गर्न मद्दत गर्ने योजनाहरू तर्फ विशेष ध्यान दिइएको छ ।
- मुख्य बाटोहरूमा वर्षैभरी यातायात सेवालाई सुचारु राख्नको लागि बाटो हेरालु/लेन्थ वर्करहरूको लागि आवश्यक बजेट छुट्याइएको छ ।
- विस्तृत प्राविधिक अध्ययन पुरा भई डी पी आर तयार भैसकेको गाउँपालिका प्रशासनिक भवन, झोलुङ्गे पुलहरू निर्माणका लागि लागत सहभागिताका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै मालिङ खानेपानी आयोजना, शाल्मे कुम्लुङ्ग मोटरबाटो स्तरोन्नती आयोजना, पशुपालन विकास कार्यक्रम जस्ता समपुरक अनुदानसँग म्याचिङ्ग गर्नको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाहरूलाई गुणस्तरिय, छिटो छरितो बनाउन, वित्तीय अनुशासन, पारदर्शीता तथा जवाफदेहीता कायम राख्न आवश्यक कार्यक्रमको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तथा शाखाहरूमा सफ्टवेयर जडान तथा सञ्चालनका लागि कार्यका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

- गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा सूचना प्रविधि केन्द्रको स्थापना गरिनेछ, यसको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- कर्मचारीहरूको तालिमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- शशर्त तर्फको कार्यक्रम, वन विपद तथा वातावरण व्यवस्थापन, सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र लगायत गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय सञ्चालन प्रशासनिक क्षेत्रमा रु. २१ करोड २३ लाख ८० हजार पाँच सय अठ्तीस विनियोजन गरेको छु ।
- आगामी आर्थिक वर्षका लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोतमध्ये आन्तरिक राजस्वबाट रु. ३० लाख १० हजार, संघीय वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट रु. ६ करोड ८७ लाख, संघीय शशर्त अनुदानबाट रु. १४ करोड ७९ लाख, संघीय समपुरक अनुदानबाट रु. ४८ लाख, संघीय विशेष अनुदानबाट रु. ६० लाख त्यसैगरी प्रदेश वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट रु. १ करोड २१ लाख ४७ हजार, प्रदेश समपुरक अनुदानबाट रु. १ करोड, प्रदेश विशेष अनुदानबाट रु. ५० लाख, संघीय राजस्व बाँडफाँड रकमबाट रु. ५ करोड ३३ लाख ३८ हजार पाँच सय अठ्तीस, प्रदेश राजस्व बाँडफाँड रकमबाट रु. १८ लाख ६७ हजार व्यहोर्दा रु. २० लाख न्यून हुनेछ । सो न्यून पुर्ती आर्थिक वर्ष २०७६।०७७ को बैक मौज्दातबाट व्यहोरिनेछ ।

सभाध्यक्ष ज्यू,

- ग्रामीण पर्यटनको उत्कृष्ट गन्तव्यको रूपमा परिचित क्वहोलासोथार गाउँपालिकामा भौतिक पूर्वाधारहरूको विकास द्रुत गतिमा बढीरहेको भएता पनि आर्थिक गतिविधिहरूको पर्याप्त विकास हुन सकेको छैन । आमजनतामा कर तिर्ने बानीको विकास भैनसकेको अवस्थामा जनतामा कर तिर्ने बानीको विकास गराइ रु. ३० लाख १० हजार आन्तरिक राजस्व आर्जन गर्ने लक्ष्य रहेको छ । यसको लागि यस क्षेत्रमा उपलब्ध स्थानीय श्रोत साधनहरूको परिचालन आर्थिक गतिविधिको गतिलाई बढाउने प्रकृतिका कार्यक्रमहरूमा खर्च गर्नमा ध्यान दिइनेछ । करदाता र आम नागरिकका लागि सूचनामूलक एवं सचेतना अभिवृद्धि सम्बन्धी करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ, राजस्व चुहावटलाई नियन्त्रण गरिनेछ ।
- क्वहोलासोथारबासी आमा-बुबा, दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरूमा कोभिड १९ बाट सुरक्षित रहनुहुन र सबल र सक्षम गाउँपालिकाको निर्माणमा योगदान गर्नुहुन आह्वान गर्दछु ।
- अन्त्यमा यस क्वहोलासोथार गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिमा सदैव सद्भाव र सहयोग पुर्याउनुहुने तथा प्रस्तुत बजेट तर्जुमामा सहयोग गर्नुहुने सबैलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

जय क्वहोलासोथार ।